

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118203258
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118203258.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom s predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu, v právnej veci žalobcu: H. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., A. F. 6, zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátka kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalobcu žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11Csp/55/2018 - 142 zo dňa 11.01.2019, takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nad sumu 250,- Eur.

M e n í rozsudok vo zvyšku tak, že žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 250,- Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobca má n á r o k voči žalovanému na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu (z prísudku).

Žalobca m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v plnom rozsahu (z prísudku) s tým, že o výške nároku prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 50,- Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Vyslovil, že žalovaný nemá voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania a žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 52 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka a ust. § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z, o ochrane spotrebiteľa.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že akceptujúc princíp právnej istoty upravený v čl. 2 ods. 2 civilného sporového poriadku (ďalej C.s.p.), rešpektujúc vyslovený právny názor v rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove, napr. uznesenie sp. zn.: 9Co/50/2018 zo dňa 26.06.2018 alebo sp. zn.: 17Co/17/2018 zo dňa 10.04.2018, že pokiaľ žalobca ako spotrebiteľ bol v predchádzajúcom spore v pozícii žalobcu úspešný voči žalovanému, pričom jednoznačne bolo konštatované porušenie jeho práva ako spotrebiteľa, boli splnené zákonne podmienky pre priznanie nároku, zároveň prezentoval svoj názor na vec. Súd prvej inštancie sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia, ktoré určuje vlastnou úvahou je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

4. Podľa názoru súdu prvej inštancie, relevantné pri tomto nároku je len porušenie osobitných predpisov slúžiacich na ochranu spotrebiteľa, preto pokiaľ ide o konštatovanie súdu v pôvodnom rozsudku o neplatnosti dohody o zrážkach podľa § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, tieto skutočnosti v zmysle zákona (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.) nezakladajú nárok na primerané finančné zadostučinenie. Relevantné je len posúdenie dohody o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo napokon aj jednoznačne uviedol právny zástupcu žalobcu na pojednávaní, keď na výzvu súdu upresnil, že nárok je uplatnený len v dôsledku posúdenia dohody o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky.

5. Dôvody posúdenia dohody o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky spočívali v tom, že dohoda umožňuje obísť súdnu kontrolu neprijateľnej zmluvnej podmienky, zároveň je nesporné, že dohoda o zrážkach zo mzdy stále predstavuje legitímny zabezpečovací právny inštitút, ktorý je stále zakotvený v právnom poriadku Slovenskej republiky v § 551 Občianskeho zákonníka s určitými obmedzeniami, ktoré platia pre spotrebiteľské zmluvy s účinnosťou od 1.5.2014 v § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

6. Súd prvej inštancie poukázal na to, že sporná dohoda o zrážkach zo mzdy obsahuje osobitné náležitosti dohody v zmysle § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. Napokon ani súd v predchádzajúcom spore neuvádza, že by spomínaná dohoda mala byť v rozpore s citovaným zákonom. Pokiaľ teda žalovaný dodržal spomínané zákonné ustanovenia a hoci súd vyhodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že dlžná suma nie je podrobená súdnej kontrole a teda je daná možnosť, že bude veriteľom uplatňovaná na základe neprijateľných klauzúl, nemožno tento prístup žalovaného považovať za závažné porušenie práv spotrebiteľa.

7. Súd prvej inštancie zohľadnil aj správanie sa samotného žalobcu, ktoré vyhodnotil ako neuvážené a ľahkomyselné vzhľadom na jeho časté zaťažovanie novými úvermi, keďže aktuálne má nesplatených 13 úverov, zohľadnil aj to, že daný inštitút nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa nezodpovedných spotrebiteľov, keďže ako už súd konštatoval, okrem tejto žaloby obdobný nárok, hoci z iných skutkových okolností uplatnil žalobca aktuálne v 10 ďalších sporoch. Navyše súd prvej inštancie nezistil, že by žalobcovi vznikla nejaká ujma súvisiaca s uzavretím spomínanej dohody o zrážkach zo mzdy, keďže niekoľko mesiacov po uplatnení tejto dohody u zamestnávateľa žalobcu súd predbežným opatrením uložil tak žalovanému ako aj zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa vykonania spomínaných zrážok zo mzdy. Nemožno dospieť k záveru ani o nejakej nemajetkovej ujme, ktorá by mala vzniknúť žalobcovi v dôsledku toho, ak žalovaný ho upozorňoval na dlh a nesúhlasil s jeho žiadosťou o odklad splátok. Je to totiž jeho legitímne právo, iný výklad by bol v rozpore so zdravým úsudkom. Za veľmi dôležitý aspekt pri rozhodovaní o výške nároku však súd považoval skutočnosť, že žalobca doposiaľ nevrátil ani len istinu úveru, keďže zaplatil len jeho tretinu. Poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má byť totiž vyvážené. Súd teda má postihovať nepoctivých dodávateľov, k čomu slúžia rôzne právne inštitúty, ale zároveň musí prihliadať aj na to, ako v zmluvnom vzťahu sa správal žalobca. Ten z poskytnutého úveru zaplatil zhruba len tretinu istiny úveru a teda sám konal v rozpore so zákonom, ak si nesplnil svoju zákonnú a zmluvnú povinnosť. Po zohľadnení všetkých týchto okolností súd považoval za postačujúce pre naplnenie funkcie satisfakcie pre žalobcu priznanie nároku vo výške 50 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

8. Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. s použitím § 257 C.s.p. Rozhodovanie v tomto spore záviselo od úvahy súdu, preto sa vychádza zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný. Zároveň však súd vzhľadom na okolnosti prípadu popísané v predchádzajúcej časti rozsudku a na nepoctivé správanie sa samotného žalobcu mal za to, že by bolo nespravodlivé priznať žalobcovi nárok na náhradu trov konania a to aj po zohľadnení tej skutočnosti, že súd mu priznal len desatinu uplatneného nároku.

9. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca, namietal nesprávne zistenie skutkového stavu veci a nesprávne právne posúdenie veci. Žalobou primerané finančné zadostučinenie podal v súvislosti s úspechom v spotrebiteľskom súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn.: 15C/505/2015. Aj keď súd prvej inštancie zistil, že je daný základ nároku na priznanie primeraného finančného zadostučinenia, celkovo sa riadil mylnými úvahami, ktoré nakoniec viedli k tomu, že priznal

žalobcovi neprimerane nízke primerané finančne zadosťučinenie. V odôvodnení č. 10 rozsudku, konajúci súd preskúmava odôvodnenie rozsudku vydaného v základnom konaní a zdá sa, že pre neho úspechom veci v zmysle § 3 ods. 5 veta tretia, zákona č. 250/2007 Z. z. nie je výrok rozsudku ale jeho odôvodnenie a z tohto odôvodnenia si svojvoľne sám vyberá čo bude považovať za porušenie spotrebiteľského práva a čo nie. V tejto otázke poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 9Co/76/2017 zo dňa 12.10.2017, sp. zn.: 17Co/236/2016 zo dňa 12.09.2017 ale aj na právoplatný rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn.: 9C/160/2016 zo dňa 05.09.2016. Je pravdou, že žalobca je zaťažovaný desiatkami úverov. Je to jeho zlyhanie, ale jeho finančná situácia nie je v Slovenskej republike ojedinelá a je v prvom rade zlyhaním štátu a inštitúcií, ktoré majú chrániť zákon. Ako je možné, že mu nebankové inštitúcie a banky poskytli také množstvo úverov na splácanie starších úverov novšími, bez akejkoľvek šance sa z tohto premysleného úverového kolotoča do smrti dostať a s nádejou nebankových subjektov a bánk, že dlhy prejdú na dedičov. Ako skúmajú bonitu spotrebiteľa a prečo nepostupujú s náležitou odbornou starostlivosťou, keď im to ukladá zákon. Súd vidí každú smietku v očiach spotrebiteľa ale brvna v očiach obchodníkov nevidí a je zrejme, že ich nevidí preto, lebo ich vidieť nechce. Súd prvej inštancie vyčíta žalobcovi, že nesplatil ani istinu úveru, aj keď sa o to snažil a z dlhu 1.500,- Eur splatil 491,94 Eur ale ani slovom nespomína tisíce eur o ktoré sa obchodníci, vrátane žalovaného na úkor žalobcu obohatili, ako to vyplýva z lustrácie spisov na Okresnom súde Prešov, a to je len časť jeho úverového zaťaženia. Súd vykonal dôkaz spisom Okresného súdu Prešov sp. zn.: 15C/505/2015 preto mu muselo byť zrejme, že v základnom konaní ide minimálne o úver bezúročný a bezpoplatkový ale najskôr má žalovaný nárok len na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške vyplatenej istiny, nakoľko návrh zmluvy sa podstatným spôsobom vo výške úrokovej sadzby RPMN rozchádza s prijatím návrhu a preto chýba písomná forma zmluvy, čo je vyžadované spotrebiteľským právom na platnosť zmluvy. Napriek tomu, že žalovaný mal nárok len na vrátenie istiny tak z jeho žiadosti o vykonanie zrážok zo dňa 17.03.2015, adresovanej zamestnávateľovi žalobcu vyplýva, že požiadal zneužívajúc inštitút zrážok zo mzdy o vykonanie zrážok zo mzdy až vo výške 3.280,01 Eur. Ak by sa ani nebrali do úvahy splátky, ktoré zaplatil a vychádzalo by sa bez ďalšieho, len z poskytnutého úveru vo výške 1.500,- Eur tak sa žalovaný cez inštitút zrážok zo mzdy na úkor žalobcu obohatiť o ďalších vyše 1.500,- Eur a spolu so zaplatenými splátkami by išlo o bezmála o 2.000,- Eur. Žalobca považuje za extrémne nespravodlivé jednostranné hodnotenie jednoznačných skutočností v jeho neprospech pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia. Zároveň sa žalobca odvolal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 6Cdo/389/2015 a dal do pozornosti, že každá neplatnosť spotrebiteľského právneho úkonu spôsobená obchodníkom je porušením spotrebiteľského práva. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 4 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Súd prvej inštancie sa mylí ak sa munitut primeraného finančného zadosťučinenia javí byť inštitútom na obohacovanie sa lebo nemá jasno v pojme obohacovania v dôvodoch vzniku obohacovania a podľa toho o obsahu tohto pojmu. Súd stotožňuje každý pojem obohacovanie s nelegálnym bezdôvodným obohatením a každé slovo obohatenie má preň a priori pejoratívny význam. Je predsa rozdiel či sa obohatí dodávateľ na úkor spotrebiteľa porušením zákona a na základe rozsudku súdu musí toto bezdôvodné obohatenie vydať, alebo či sa na úrok dodávateľa obohatí spotrebiteľ. V tomto smere poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 3Co/53/2016 zo dňa 04.10.2016 a na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 6Co/104/2017 zo dňa 29.05.2018, sp. zn.: 7Co/23/2017 zo dňa 24.08.2017, sp. zn.: 19Co/30/2018 zo dňa 28.06.2018, sp. zn.: 21Co/31/2018 zo dňa 16.10.2018 a sp. zn.: 7Co/49/2018 zo dňa 27.09.2018, z odôvodnení ktorých aj citoval. Zároveň poukázal aj na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn.: 9Csp/89/2017 zo dňa 20.11.2017 z ktorého tiež citoval, zároveň osobitne napadol aj výrok o náhrade trov konania. poukázal na to, že nejde o pomer prevažujúcej miery úspechu strán podľa hodnoty obsiahnutej v žalobe, ale je potrebné aplikovať ust. § 264 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ak možno hodnotu nárokov alebo hodnotu ktorá má byť základom na výpočet súdneho poplatku, zistiť len s neprimeranými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojho odhadu. Pokiaľ sa jedná o hodnotu nároku ako takého na účely C.s.p., teda na určenie hodnoty z ktorej možno vychádzať pri rozhodovaní o náhrade trov konania a to aj v prípade v spojení s ust. čl. 4 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec, čo do obsahu a účelu najbližšie posudzovanú právnej veci. Následne poukázal na komentár publikáciu Štefček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomášovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 927 s.: Zároveň poukázal aj na rozhodnutia krajských súdov v podobných veciach ako na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 2Co/13/2017 zo dňa 27.09.2017, sp. zn.: 4Co/63/2017 zo dňa 23.01.2018, sp. zn.: 20Co/280/2016 zo dňa 30.11.2017 a ďalšie. Zároveň na rozsudok Krajského

súdu v Trnave sp. zn.: 10Co/191/2017 zo dňa 13.12.2017 a ďalšie. Preto žalobca navrhol rozsudok v napadnutom výroku zrušiť a vec vrátiť súd prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolania aj žalovaný a to v rozsahu o povinnosti zaplatiť sumu 50,- Eur a proti výroku o trovách konania. Právne odôvodnil odvolanie ust. § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ C.s.p. Aj keď vytýkaný rozsudok má podľa obsahu ambíciu zohľadniť všetky okolnosti, odôvodnenie možno nesporne hodnotiť ako snahu o objektívny postup súdu v tomto type sporov, žalovaný zastáva názor, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dokázané skutočnosti, a teda dospel k nesprávnym skutkovým a nesprávnym právnym záverom. Okrem faktu, že samotný žalobca v konaní nepreukázal, že ustanovenia určené na ochranu spotrebiteľa boli porušené, poukázal žalovaný na to, že v zmysle rozsudku vo veci sp. zn.: 15C/505/2015 bola dohoda o zrážkach zo mzdy posúdená ako neplatná s poukazom na ust. § 34, §37 a § 39 Občianskeho zákonníka. Rozhodnuté teda bolo na základe všeobecných ustanovení Občianskeho práva a nie na základe porušenia predpisov na ochranu spotrebiteľa. Nebol tak splnený predpoklad podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný pri uzatváraní dohody o zrážkach zo mzdy postupoval v súlade so zákonom na ochranu spotrebiteľa a zastáva názor, že v tomto smere súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie a žalobca neunesol dôkazné bremeno ani bremeno tvrdenia o porušení právneho predpisu, určeného na ochranu spotrebiteľa. Ďalšou skutočnosťou pre ktorú napádajú rozsudok je fakt, kedy súd dôsledne nezohľadnil ani účel finančného zadosťučinenia a splnenie zákonných podmienok pre jeho priznanie. Z dokazovania vyplynulo, že žalovaný pri vyhotovení dohody o zrážkach zo mzdy postupoval v zmysle § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z., je teda zrejme, že cieľom konania žalovaného bolo postupovať v zmysle uvedeného zákona, čo z pohľadu uplatňovania primeraného zadosťučinenia znamená, že v konaní žalovaného nemožno vidieť to, že by preventívne pôsobenie právnej úpravy neplnilo svoj účel. To, že v predchádzajúcom súdnom konaní bol dôvodom rozhodnutia súdu, že vykonávanie zrážok zo mzdy bez predchádzajúcej súdnej kontroly nemá byť prípustné, zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva a ani nevyplývalo. Podmienky pre uplatnenie dohody o zrážkach zo mzdy v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa dodržané boli a iné ktoré konštatoval súd prvej inštancie z právnej úpravy nevyplývajú. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku a výške nároku dostatočne nezohľadnil to, že k predloženiu dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný pristúpil v dobe nesplácania záväzku žalobcu, teda nevrátil ani to čo prijal na účet. Ak žalovaný vychádza z účelu finančného zadosťučinenia, a to nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení, potom z právnych záverov a úvah konajúceho súdu nie je zrejme aká rovnováha sa priznaním finančného zadosťučinenia má nastoliť priznaním finančného zadosťučinenia. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 14Co/91/2012. Konajúci súd prvej inštancie ďalej konštatuje, že žalobca vedie desať konaní o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Legitímnou otázkou teda je, či je vôbec v súlade s čl. 5 C.s.p. postup, kedy namiesto jedného konania, uplatňovanie jedného nároku sa podáva viacero žalôb. Oprávnené sa je možné domnievať, že vo zvyšných konaniach v počte osem, ide o žaloby voči rovnakým subjektom, čiže žalovaných subjektov je menej ako osem. Takýto postup je v rozpore s účelom zákonného ustanovenia, ktoré sleduje vyrovnanie pozície spotrebiteľa. Súd prvej inštancie mal žalobu zamietnuť, keďže v tomto konaní je potrebné hodnotiť postup žalobcu ako každého iného žalobcu, teda je v zmysle základných princípov vrátane čl. 5 C.s.p. Preto žalovaný navrhol aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok vo výroku o priznaní sumy 50,- Eur žalobcovi tak, že žalobu zamietne a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

11. Odvolanie žalobcu bolo doručené na vyjadrenie právnej zástupkyňi žalovaného a odvolanie žalovaného bolo doručené na vyjadrenie právneho zástupcovi žalobcu, ďalšie vyjadrenia do spisu zaslané neboli.

12. Odvolací súd na základe podaných odvolaní, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 C.s.p. a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 20.11.2019 a zistil, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné a že odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

13. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Pokiaľ však ide o základ uplatneného nároku, čo s a týka výšky priznaného

finančného zadosťučinenia tak sumu 50,- Eur nemožno považovať za primeranú. Odvolacie dôvody žalobcu boli preto čiastočne naplnené, odvolacie dôvody žalovaného však naplnené neboli.

14. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

15. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je teda úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

17. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

18. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

19. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

20. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 15C/505/2015 podal dňa 21.12.2015 žalobu voči žalovanému, ktorou sa domáhal toho, aby žalovaný bol zaviazaný zdržať sa použitia vyššie dohody o zrážkach zo mzdy. Tejto jeho žalobe bolo rozsudkom tohto súdu č.k. 15C/505/2015-73 zo dňa 27.04.2017 vyhovené a keďže tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 22Co/21/2017-91 zo dňa 31.10.2017, uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 13.12.2017. Odôvodnenie vyhovenia žalobe je uvedené v bodoch 21 a 22 spomínaného rozsudku, keď súd prvej inštancie konštatoval nasledovne: „uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez toho, aby dlžná

suma bola podrobená súdnej kontrole a za existencie možnosti, že je veriteľom uplatňovaná na základe neprijateľných klauzúl a bez možnosti spotrebiteľa zamedziť vykonávaniu zrážok aj v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Tu je potrebné poukázať na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktikách predávajúcich zo dňa 21.1.2011 pod č. 8636/2010-110, ktorými v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 OZ, keď spotrebiteľ je už v čase vzniku zmluvného vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom nepodliehajúcim autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. V danom prípade zmluva o revolvingovom úvere dostatočne nerešpektuje obligatórne náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z., keď zmluva v zmysle § 9 ods. 2 neobsahuje dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (písm. f/), ale neobsahuje ani predpoklady použité na výpočet RPMN (písm. j/), čo v oboch prípadoch tieto nedostatky sú zákonom sankcionované, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. V takomto prípade by bolo povinnosťou dlžníka uhradiť len poskytnutú istinu úveru. Aj keď v danom prípade je dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená na osobitnom papieri, žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou, keď nedal priestor žalobcovi rozhodnúť sa, či takúto dohodu podpíše alebo nepodpíše. Zástupca žalovaného žalobcu nijako neupozornil na to, že čo predmetný inštitút znamená a obnáša. Podpisom sa dobrovoľne podrobil vykonávaniu zrážok bez možnosti zabránenia ich vykonania a to napriek tomu, že sú veriteľom uplatňované aj z neprijateľných zmluvných klauzúl (napr. poplatok upravený v bode 8 - dohoda o poskytnutí služby), ktorý bol súdmi opakovane vyhlásený za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V konaní nebolo preukázané, že zmluvná podmienka - Dohoda o zrážkach zo mzdy bola dojednaná individuálne“. Súd ďalej poukázal aj na zrejmy nedostatok slobodnej, určitej a vážnej vôle žalobcu s dohodou o zrážkach zo mzdy a konštatoval, že žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou a jeho praktiky je možné považovať za nekalé. Vyhodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy ako neplatný právny úkon podľa § 34, § 37 ods. 1 a § 39 OZ. Mal totiž za to, že dohoda musí obsahovať označenie nie hypotetickej pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok, ktoré v dohode chýbajú. Súd druhej inštancie si osvojil závery súdu prvej inštancie. Zo spisu sp.zn. 15C/505/2015 vyplýva, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy listom zo dňa 17.03.2015, pričom súd uznesením č.k. 15C/505/2015-32 zo dňa 29.12.2015 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovanému, ale aj zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy na základe predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy.

21. Súd prvej inštancie zároveň zisťoval, že žalobca má nesplatené záväzky z 13 úverových zmlúv a okrem tejto žaloby uplatnil ten istý nárok na primerané finančné zadosťučinenie aj z iných úverových zmlúv desiatich sporoch. Z úverovej zmluvy bola žalobcovi reálne vyplatená suma 1.350 Eur, keďže z úveru vo výške 1.500 Eur mu bol započítaný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 Eur. Žalobca nevrátil ani len istinu úveru, keďže zaplatil len 491,94 Eur. Zároveň súd prvej inštancie dospel k záveru, že sporná dohoda o zrážkach zo mzdy obsahuje osobitné náležitosti dohody v zmysle § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. a ani v predchádzajúcom spore sa neuvádza, že by spomínaná dohoda mala byť v rozpore s týmto zákonom. Preto vyvodil, že pokiaľ žalovaný dodržal zákonné ustanovenia a hoci súd vyhodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že dlžná suma nie je podrobená súdnej kontrole, a teda je daná možnosť, že bude veriteľom uplatňovaná na základe neprijateľných klauzúl. Súd prvej inštancie mal za to, že nemožno tento prístup žalovaného považovať za závažné porušenie práv spotrebiteľa.

22. S týmto názorom súdu prvej inštancie odvolací súd nesúhlasí. Pre správny výklad ust. § 3 ods. 5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa je dôležité to, že je to spotrebiteľ kto úspešne uplatní spotrebiteľské právo na súde v konaní, predmetom ktorého je posudzovanie spotrebiteľského právneho vzťahu, pričom je nerozhodné, či je spotrebiteľ na strane žalobcu alebo žalovaného. Týmto spotrebiteľským právnym vzťahom je súčasne dané, či aplikovaná právna norma je alebo nie je normou v zmysle ust. § 3 ods. 5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľským právom je akákoľvek norma, ktorá sa v konkrétnej veci na súde aplikuje, na spotrebiteľský právny vzťah, teda na vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom a dodávateľ ju vo vzťahu k spotrebiteľovi porušil. Uvedené jednoznačne vyplýva z aplikačnej praxe súdov Slovenskej republiky. Ide aj o konania o neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy alebo zdržania sa vykonávania týchto zrážok. Odvolací súd, tak ako žalobca vo svojom odvolaní, poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp/89/2017 zo dňa 20.11.2017, kde súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že Občiansky zákonník ako celok je predpisom v prospech spotrebiteľa,

teda predpisom na jeho ochranu, čo je zrejme aj z toho, že inak dispozitívne ustanovenia sú jednostranne konventné tak, že sa od nich nemožno odkloniť v neprospech spotrebiteľa (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka - zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa, spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú alebo inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie). Teda v prejednávanej veci existuje tak porušenie Občianskeho zákonníka ako aj porušenie zákona č. 250/2007 Z.z. Uvedené je možné plne aplikovať aj v prejednávanej veci.

23. Odvolací súd vstúpil do úvahy súdu prvej inštancie, keď sám zvážil, že primerané finančné zadostučinenie vo výške 50 Eur nepostačuje. Pri posudzovaní primeranosti odvolací súd zohľadnil predovšetkým výšku bezdôvodného obohatenia, ktoré sa snažil získať žalovaný, pričom rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky obdobné konanie žalovaného vyhodnotil ako úmyselné s cieľom získať majetkový prospech na úkor spotrebiteľa. Takto priznané finančné zadostučinenie je zároveň vyrovnaním ujmy žalobcu a satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť, rovnako tak sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý protiprávne konal.

24. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 15C/505/2015, ktorého odôvodnenie podrobnejšie popisuje v bode 20., z ktorého jednoznačne vyplýva, že podpisom sa žalobca podrobil vykonávaniu zrážok bez možnosti zabránenia ich vykonania a to napriek tomu, že sú veriteľom uplatňované aj z neprijateľných zmluvných kauzul, napríklad poplatok upravený v bode 8.-dohoda o poskytnutí služby, ktorý bol súdmi opakovane vyhlásený za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V konaní nebolo preukázané, že by dohoda o zrážkach zo mzdy bola dojednaná individuálne. Až následne poukázal na zrejmy nedostatok slobodnej, určitej a vážnej vôle žalobcu s dohodou o zrážkach zo mzdy, ale zároveň konštatoval, že žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou a jeho praktiky je možné považovať za nekalé. Preto na rozdiel od súdu prvej inštancie má odvolací súd za to, že sa vo vzťahu k žalobcovi jednalo o závažné porušenie práv spotrebiteľa. Aj odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/389/2015, s ktorým sa plne stotožňuje, že každá neplatnosť spotrebiteľského právneho úkonu spôsobená obchodníkom je porušením spotrebiteľského práva. Súd prvej inštancie nezohľadnil podstatu uplatneného práva o priznaní finančného zadostučinenia, ktoré je nielen o náhrade ujmy, ale aj o odradení dodávateľa od obdobných postupov. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy ako jedno z práv spotrebiteľa nebolo v prejednávanej veci súdom prvej inštancie správne právne posúdené. Okolnosti uvádzané súdom prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia môžu mať význam ako kritérium čo do výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ale výška priznaná súdom prvej inštancie nepostačuje, a preto napadnutý rozsudok bolo potrebné zmeniť, aby nebol v rozpore s princípom spravodlivého usporiadania veci týkajúcej sa priznania finančného zadostučinenia. Odvolací súd má za to, že pre poskytnutie ochrany stranám tak, aby táto bola vyvážená, po zohľadnení skutočnosti, že skutočne žalobca vedie niekoľko sporov o finančné zadostučinenie bolo namieste priznať žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo vzťahu k žalovanému vo výške 250,- Eur.

25. Preto odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nad sumu 250,- Eur podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p.

26. Vo zvyšku zmenil rozsudok tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 250,- Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku v zmysle ust. § 388 C.s.p.

27. Odvolací súd zmenil rozsudok i čo do výroku o trovách konania a vyslovil, že žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu, avšak v zátvorke upresnil, že sa jedná o prísudok, teda sumu, ktorá bola žalobcovi priznaná odvolacím súdom. Bude použitá ako základ pre výpočet trov konania. Zároveň odvolací súd vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v plnom rozsahu tiež z prísudku s tým, že o výške nároku prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 262 ods. 1, 2 C.s.p. a ust. § 396 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd vychádzal z toho, že rozhodnutie záviselo od úvahy súdu.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím súdom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.